

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 457
Din data de 20.07.2022

Dosar nr.: 107/2022

Petiția nr.: 1040/10.02.2022

Petent:

Reclamat: Guvernul României

Obiect: lipsa de egalitate de tratament juridic prin indexări și supraimpozitări diferențiate în raport de data pensionării pentru cadrele militare în rezervă și în retragere din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

2. Guvernul României cu sediul în Piața Victoriei, nr.1, sector 1 București

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare, prin adresele nr. 1040/28.02.2022, respectiv nr. 1537/28.02.2022.

4. Părțile au fost citate cu respectarea măsurilor impuse de contextul situației pandemice (filele 3-4 din dosar), prin comunicarea unor adrese în care se preciza posibilitatea părților de a-și exprima acordul în sensul trimiterii punctelor de vedere în scris, iar părții reclamate i-a fost comunicat un exemplar al petiției în vederea posibilității formulării apărărilor. În citații a fost **invocată din oficiu excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în concordanță cu Decizia Curții Constituționale a României nr. 997/07.10.2008.**

5. Secretariatul General al Guvernului a formulat în scris punctul de vedere și l-a depus la dosar. (adresa nr. 1984/17.03.2022, filele 5 – 11 la dosar)

6. Punctul de vedere depus de partea reclamată a fost comunicat petentului în vederea depunerii de concluzii scrise (fila 13 din dosar) prin adresa nr. 2299/29.03.2022. Petentul nu a depus concluzii scrise la dosar.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Prin adresa nr. 1040/10.02.2022 petentul reclamă lipsa de egalitate de tratament juridic prin indexări și supraimpozitări diferențiate în raport de data pensionării pentru cadrele militare în rezervă și în retragere din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională.

8. Ordonanța de urgență nr. 130 din 17 decembrie 2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, prin art. 154, alin. h, art. 155, alin. 1, art. 157 s-a stabilit o supraimpozitare de 10% pentru persoanele care au pensii ce depășesc 4000 lei, iar CASS-ul calculat individual numai pentru suma care depășește acest nivel, respectiv diferența dintre 4000 lei și cuantumul efectiv în plată al fiecărui beneficiar. (vizează doar cadrele militare în rezervă și în retragere pensionate până la data de 14 septembrie 2017, inclusiv, cei pensionați după 15 septembrie 2017, care au un cuantum al pensiilor care depășește 4000 lei li s-a calculat indexarea de 2,6 % prevăzută de Legea nr. 223/2015).

Susținerile părții reclamate

Secretariatul General al Guvernului

9. Prin punctul de vedere formulat, partea reclamată invocă **excepția necompetenței materiale a C.N.C.D., întrucât prin situația de fapt expusă sunt elemente ce țin de interpretarea și aplicarea actelor normative, atribute ce intră în competența instanțelor de judecată.**

10. De asemenea, **partea reclamată consideră relevante prevederile Deciziei Curții Constituționale a României nr. 997/07.10.2008.**

11. De asemenea, în considerarea celor prezentate partea reclamată susține că aspectele sesizate nu întrunesc elementele de comparabilitate, nefiind susținută și demonstrată existența tratamentului diferit aplicat petentului față de alte persoane aflate în situații similare. Se mai face mențiunea că în Nota de fundamentare a actului administrativ întocmită de Ministerul de Finanțe privind construcția bugetară aferentă anului 2022 s-a ținut cont de contextul în care se impune adoptarea de măsuri care să limiteze cheltuielile permanente pentru a nu crea dezechilibru bugetar. (fila 5 - 11 la dosar) (pdv nr. 1984/17.03.2022 transmis petentului prin adresa nr. 2299/29.03.2022)

V. Motivele de fapt și de drept

Legislație și principii

12. Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008 arată următoarele:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI

din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art. 16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art. 20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a

modifică respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art. 20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

13. Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor prevede:

„Art. 28. Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.

Art. 29. Excepția de necompetență poate fi ridicată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 30.

Art. 30

(1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbateră petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31

(1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32. Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.”

14. Conform art. 18 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000: „Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”

15. Având în vedere atât decizia Curții Constituționale, cât și prevederile O.G. nr. 137/2000, în situațiile în care se sesizează caracterul discriminatoriu al unor norme juridice cu valoare de lege, CNCD a instituit practica de a admite excepția de necompetență materială, întrucât doar Curtea Constituțională poate analiza dacă o lege este sau nu discriminatorie, și de emite un punct de vedere privind respectiva legislație, având în vedere art. 18 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000.

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

16. Obiectul petiției se referă la caracterul discriminatoriu al tratamentului juridic prin indexări și supraimpozitări diferențiate în raport de data pensionării pentru cadrele militare în rezervă și în retragere din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională.

17. Ordonanțele de urgență ale guvernului sunt norme juridice cu valoare de lege, ele pot fi analizate de către Curtea Constituțională.

18. În consecință, Colegiul director admite excepția de necompetență materială bazată pe Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008.

PUNCT DE VEDERE

19. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).

20. Statele contractante au o marjă de apreciere în a stabili dacă și în ce măsură diferențele în situații de altfel similare justifică un tratament diferit în drept. Marja de apreciere variază în funcție de împrejurări, obiectul și fondul cauzei. (Rasmussen împotriva Danemarcei, 28 noiembrie 1984, §40). Marja de apreciere este mai largă în domeniul măsurilor generale de strategii economice sau sociale, întrucât autoritățile naționale sunt cele care cunosc mai bine decât o instanță internațională care sunt interesele publice în domeniul economic și social (Zeman împotriva Austriei, 29 iunie 2006, §33). În domeniile în care nu există o practică comună a statelor, marja de apreciere este la fel mai largă (S.H. și alții împotriva Austriei, §69).

21. Având în vedere faptul că obiectul petiției este în domeniul măsurilor generale de strategii economice și sociale, în care nu există o practică comună a statelor, Colegiul director apreciază că doar legiuitorul poate decide în aceste domenii măsurile necesare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu 7 voturi pentru și 1 vot împotriva ale membrilor prezenți la ședință.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență materială bazată pe Decizia Curții Constituționale nr. 997/2008, conform art. 28-32 din Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor;
2. O copie a prezentei hotărâri se comunică părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Redactat la data de: 23.09.2022

Motivele de fapt și de drept: C.S.P./F.V.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.